«التحریر» از درون

جمعه ۴ فوریه

جنگی گذرا در جمعه رفتن-۲

نویسنده: سعد القرش. ترجمه: مریم حیدری

● وارد میدان شدم. روحی را که در آن حاکم بود، به فال نیک گرفتم و زود برای قیلوله هر روزم رفتم. ساعت نزدیک سه بعدازظهر بود. از دوستانم جدا شدم. گفتم دو ساعت دیگر برمی‌گردم. موبایلم را شارژ می‌کنم و با جهان خارج از میدان، ارتباط برقرار می‌کنم. یک گروه جوان «بلطجی»، سعی می‌کردند به میدان «طلعت حرب» نزدیک شوند. به طرف خیابان «قصرالنیل» رفتم و سعی کردم خودم را از پرتاب سنگ، حفظ کنم. به پشت سرم که میدان التحریر بود، نگاه کردم. از سنگ و شیشه‌های شکسته خلاص شدم. سعی کردم از گذر «الجریون» به خیابان «بسیونی» بروم، ولی یک نگهبان، گذر را بسته و از دریچه تنگ درگاه آهنی که با قفل و زنجیر، بسته شده بود، معرکه را زیر نظر داشت. درگیری در خیابان محمود بسیونی، شدیدتر بود و بر حق تسخیر میدان طلعت حرب، می‌چرخید. درگیری، گذرا اما سرنوشت‌ساز بود. تنها نیم ساعت طول کشید و خیلی‌ها ندیدند. حتی دوستانم هم وقتی بعدازظهر، داستان‌هایش را برایشان گفتم، از آن باخبر شدند. از میدان «طلعت‌حرب» گذشتم. محدوده درگیری به وسط خیابان «قصرالنیل» رسیده بود. انقلابی‌ها، یک جوان «بلطجی» را روبه‌روی ساختمان شماره ۱۷ که مقر اداره جشنواره سینمایی قاهره آنجا بود، گرفته بودند. در طبقه سوم، روی آسفالت، فیلمی جریان داشت که هیچ‌کس تصورش را نمی‌کرد. جوان، روی زمین افتاده بود و آنها داشتند با پا و کفش، لگدمالش می‌کردند و او، سعی می‌کرد از سرش، محافظت کند، اما خون از سر و صورتش می‌چکید. خون با اشک‌هایش آمیخته و رنگ صورتش، مثل گچ شده بود. موفق نشدم از او دفاع کنم و این بار، حتی فریاد «مسالمت‌آمیز... مسالمت‌آمیز»م هم فایده‌ای نداشت. وقتی دوباره به میدان برگشتم، باران گرفت. همیشه باران، خوشحالم می‌کند. در میدان التحریر هم باران را به فال نیک گرفتم. با عبدالرزاق قرار داشتم. دیدمش، ولی قبل از من رفت و مرا در راه بازگشت به خانه، نزدیک سپیده‌دم و با پای پیاده، تنها گذاشت. وقتی به خانه رسیدم، فکر کردم هیچ‌کدام از برنامه‌های سفارشی تلویزیون را نبینم و گویندگان پر از غل‌وغش را نادیده بگیرم؛ بگذارم در تاریکی جعبه بمانند و لعنت انقلابیان و شهدا، دنبال‌شان باشد. می‌خواستم در آرامش بخوابم. گفتم: چه می‌شد «کنتاکی»، یک روز در هفته، مثلا همین امروز، یک وعده غذا برای ما می‌فرستاد که زود بخوابم و وقتم را برای آماده‌کردن شام، آن هم این وقت صبح، تلف نکنم و مجبور نشوم تلویزیون را روشن کنم.

سوریه

تعطیلی کنسولگری روسیه در «حلب»

● وزارت خارجه روسیه روز سه‌شنبه در بیانیه‌ای اعلام کرد مسکو فعالیت کنسولگری‌اش را در شهر «حلب» تا اطلاع ثانوی به حالت تعلیق درمی‌آورد. بنا بر گزارش شبکه خبری روسیا الیوم، وزارت خارجه روسیه علت تعلیق فعالیت کنسولگری‌اش را اعلام نکرده است زیرا این اطلاعیه چند ساعت قبل از حمله تروریستی به دانشگاه حلب صادر شد. در حالی که به گزارش «سوریه‌نیوز» آمار قربانیان انفجار دانشگاه حلب به ۸۲کشته و بیش‌از۱۶۰زخمی رسیده مخالفان و مقامات دولتی این حادثه را به گردن یکدیگر می‌اندازند. بشار الجعفری، سفیر سوریه در سازمان ملل ضمن محکوم کردن آن گفت: «این اقدام یک اقدام تروریستی و جنایتکارانه است.» وی خاطرنشان کرد: «گروهی ترسو با اقدامی بزدلانه دانشجویان دانشگاه حلب را در حالی که برای امتحانات نیمه سال آماده می‌شدند هدف قرار دادند.» «سانا» (خبرگزاری رسمی دولت سوریه) نیز این اقدام را تروریستی خواند. پس از گذشت دو روز از این حمله تروریستی، طبق اعلام پایگاه خبری سوریه الان، «جبهه النصره» که یکی از شاخه‌های القاعده در سوریه محسوب می‌شود، مسوولیت آن را برعهده گرفت. اما با ادامه ناآرامی‌ها حمد بن جاسم آل ثانی، نخست‌وزیر قطر در کنفرانس مطبوعاتی مشترک با علی زیدان، همتای لیبیایی‌اش در دوحه از تصمیم اتحادیه عرب برای درخواست رسمی از بشاراسد برای ترک قدرت خبر داد. این در حالی است که نبیل العربی با اذعان به اینکه تلاش‌های اتحادیه عرب برای حل و فصل بحران سوریه تاکنون به نتیجه ملموسی نرسیده، اعلام کرد این اتحادیه به تلاش‌های خود از طریق اخضر الابراهیمی برای حل بحران سوریه ادامه خواهد داد. نبیل العربی گفت: اتحادیه عرب با راه‌ها و ابزارهای گوناگون تلاش کرد تا اقدامات خشونت‌آمیز را متوقف کند و به راه‌حلی دست یابد که با خواسته‌های قانونی مردم سوریه هماهنگ باشد، اما با وجود تمام تلاش‌هایی که در دو سال گذشته صورت گرفت، تنها اوضاع وخیم‌تر شد تا آنکه سوریه به صورت کامل وارد جنگ داخلی گسترده‌ای شد که شهروند سوری بهای آن را می‌پردازد و این رخداد وجدان عربی و جهانی را نگران می‌کند. همچنین وزارت خارجه روسیه با صدور بیانیه‌ای اقدام اخیر ۵۶ کشور جهان را برای ارجاع پرونده سوریه به دادگاه کیفری بین‌المللی از طریق شورای امنیت، به شدت محکوم کرد. در این بیانیه آمده است: ما این طرح را از لحاظ زمانی نامناسب دانسته و معتقدیم اقدامی غیرسازنده است چرا که آنچه در حال حاضر اهمیت دارد توقف فوری خونریزی‌ها در سوریه است. دولت روسیه همچنین در بیانیه خود از همه کشورها خواسته برای حل و فصل بحران سوریه بر اساس اصول توافقنامه‌های بین‌المللی و اصول قطعنامه‌های ۲۰۴۲ و ۲۰۴۳ شورای امنیت و همچنین بیانیه ژنو مشارکت کنند.

هزارتوی سیاست در عراق پیچیده‌تر شد

مهلت آیت‌الله سیستانی به مالکی

چهره عراق این روزها باز هم ناآرام است. اعتراضات هفته‌های اخیر در اعتراض به سیاست نخست‌وزیری از یک‌سو و انفجارها و ترور مقامات رسمی از سوی دیگر شدت ناآرامی‌ها را دوچندان کرده است. حالا خبرها حاکی از حمله انتحاری به دفتر حزب «دموکرات» کردستان است. مقام‌های عراقی می‌گویند حمله انتحاری به دفتر حزب دموکرات کردستان در کرکوک، در شمال عراق، دست‌کم ۱۷ کشته و بیش از یکصد زخمی بر جای گذاشته است. پلیس می‌گوید که این حمله با یک خودروی انتحاری انجام شده و خسارت قابل توجهی به بار آورده است. کرکوک بیش از هر منطقه دیگری در عراق محل مناقشه است و هم دولت مرکزی و هم دولت اقلیم کردستان ادعای اداره کنترل آن را دارند. در حال حاضر اداره کرکوک، که از ذخایر نفتی برخوردار است، در اختیار بغداد است.

نوری مالکی، نخست‌وزیر عراق، دو هفته پیش هشدار داده بود که خطر شعله‌ور شدن دوباره درگیری‌های فرقه‌ای، عراق را تهدید می‌کند. اما حالا مدتی است که «مالکی» نیز خود در معرض اعتراضات قرار دارد. پیش‌تر هزاران تن در استان‌های سنی‌نشین الانبار، سامرا و موصل در اعتراض به سیاست‌های دولت عراق تظاهرات کردند. با ادامه تظاهرات‌های ضددولتی در عراق، مردم موصل نیز اعلام کردند نافرمانی مدنی خود را آغاز کرده‌اند و در این راستا با تظاهرکنندگان «الانبار» همراه می‌شوند. روز گذشته آیت‌الله‌العظمی سیدعلی سیستانی هم با تاکید بر لزوم پاسخگویی به خواسته‌های قانونی تظاهرکنندگان عراقی، ممانعت از خشونت و درگیری‌های طایفه‌ای را در عراق خواستار شده است. سیستانی همچنین مهلت چند روزه را برای پاسخگویی دولت به خواسته‌های تظاهرکنندگان عراقی مشخص کرده و انجام اصلاحات گسترده را در موسسات سیاسی و امنیتی خواستار شده است. همچنین آیت‌الله سیستانی نسبت به عدم سیاسی کردن دستگاه قضایی عراق هشدار داده و در فتوایی به رهبران سیاسی و قبیله‌ای حمایت خود را از آنها تا زمان تحقق کامل خواسته‌های قانونی‌شان اعلام کرده است. مقتدی صدر، رهبر جریان صدر عراق از رهبران سیاسی عراق خواسته است تا از خواسته‌های تظاهرکنندگان برای مقاصد سیاسی خود استفاده نکنند و در این خصوص مسوولیت شناس باشد. او از مالکی خواست تا برای شنیدن سخنان مخالفان به جمع آنها برود. ایاد علاوی، رهبر فهرست «العراقیه» و نخست‌وزیر پیشین عراق می‌گوید که حل و فصل اختلافات موجود در عراق جز با کناره‌گیری مالکی از قدرت ممکن نخواهد بود. روز گذشته جسد عیفان سعدون العیساوی، نماینده پارلمان عراق از فهرست العراقیه و از مخالفان عمده نوری‌المالکی، نخست‌وزیر این کشور همراه با تظاهرات گسترده‌ای تشییع شد. العیساوی یکی از بانفوذترین چهره‌های امنیتی در استان الانبار بود و پیش‌تر فرمانده نیروهای شورای بیداری فلوجه و عضو شورای استانداری الانبار بود که عصر سه‌شنبه توسط یک عامل انتحاری ترور شد. با افزایش شمار سوءقصد به جان مسوولان عراقی، شبکه خبری العربیه از تلاش افراد ناشناس برای ترور «اسامه النجیفی» رییس پارلمان عراق و «رافع العیساوی» وزیر دارایی در سامرا خبر داد. از سوی دیگر پلیس استان صلاح‌الدین از انفجار یک خودرو بمب‌گذاری شده که در نزدیکی بیمارستان عمومی سامرا در مرکز این شهر پارک شده بود، خبر دادند اما تاکید کردند که انفجار مذکور تلفات جانی به دنبال نداشته است.

سیامک کاکایی کارشناس عراق

مصلحت عراق، گفت‌وگو است

اوضاع عراق بار دیگر متشنج شده و اعتراضات شدت گرفته است. در این شرایط مالکی برای بازگشت آرامش به کشور چه راهکاری را می‌تواند در پیش بگیرد؟

بحران سیاسی در عراق می‌تواند تحول عمیق‌تری در روند سیاسی و اجتماعی این کشور ایجاد کند و به نظر می‌رسد راه خروج از وضعیت کنونی و رسیدن به سطحی از آرامش آن است که همه گروه‌ها به فضای مذاکره بازگردند. راه بازگشت به گفت‌وگو این است که گروه‌ها مطالبات خود را تنزل دهند و مبتنی بر مصلحت ملی عراق به گفت‌وگو بنشینند. اما امکان فراهم شدن شرایط برای مذاکره دشوار است، چرا که هر یک از گروه‌های سیاسی در قامت خاص خود و تنها بر مطالبات گروهی خود اصرار دارند.

دولت در این میان چه نقشی می‌تواند داشته باشد؟

دولت عراق یک طرف مهم منازعه در عراق است و در این میان نوری‌المالکی نوع نگاه خاص خود را دارد. او تنش‌های اخیر را ناشی از تحریکات سیاسی و همچنین کارشکنی‌های بیرونی می‌داند. اگرچه تحلیل دولت بی‌جهت نیست اما خود دولت نیز مورد اتهام‌هایی قرار گرفته است و بسیاری از منتقدان مالکی بر این باورند که عملکرد او و عدم انعطافش فضا را به سمت شکنندگی سیاسی پیش برده است. از این رو تعارضات در جامعه کنونی عراق به سطح اصطکاک رسیده و ادامه این شرایط می‌تواند گسل اختلافات را عمیق‌تر کند و عراق را به سمت دیگری پیش ببرد. در این شرایط شخصیت‌های ملی و مذهبی در تلطیف اوضاع نقش ویژه‌ای دارند. تاکیدات آیت‌الله سیستانی بر تشکیل کمیته رسیدگی به اعتراضات شاید راه حل میانه‌ای در جهت بازگشت آرامش به عراق باشد.

آیا هشدار آیت‌الله سیستانی، دولت را مجبور به سرعت بخشیدن به روند اصلاحات خواهد کرد؟

بی‌شک بدون تاثیر نیست. دولت عراق باید به درخواست‌ها توجه نشان دهد. در همین زمینه دولت گروهی از زندانی‌ها را آزاد کرده است اما این امر به تنهایی کفایت‌نمی‌کند.

افتتاح دفتر طالبان در دوحه

حمد بن جاسم آل‌ثانی، نخست‌وزیر قطر گفت: افتتاح دفتر طالبان بعد از مذاکرات طولانی میان دو طرف صورت خواهد گرفت. او افزود: دستیابی به راه‌حل برای مشکلات افغانستان ایجاب می‌کند که طالبان بخشی از این راه‌حل باشد و به عنوان یک طرف سیاسی با آن برخورد شود. (ایسنا)

هندی‌ها دنبال جنگ هستند

حنا ربانی‌کهر، وزیر امورخارجه پاکستان پس از آنکه اسلام‌آباد از مرگ یکی دیگر از سربازان خود در پی شلیک‌های بی‌دلیل در طول مرز دو طرف در کشمیر خبر داد، واکنش نشان داد. او درباره لحن تند مقامات هندی نیز افزود: ما شاهد جنگ‌طلبی هستیم. (خبرگزاری فرانسه)

لیبی، موریتانی را خریده بود

عبدالله السنوسی، رییس اطلاعات سابق دولت قذافی در ازای ۲۰۰ میلیون‌دلار از موریتانی تحویل گرفته شد. این اقدام لیبی پس از چند ماه از تحویل السنوسی از موریتانی برای محاکمه در خاک لیبی و بدون توجه به حکم جلب دادگاه کیفری بین‌الملل علیه السنوسی صورت گرفته است. (رویترز)

مفتی‌های عربستان علیه سیاست‌ورزی زنان

گویا قرار نیست زنان در عربستان سعودی از حقوق برابر برخوردار شوند و وعده پادشاه سعودی که در سال ۲۰۱۱ گفته بود زنان را در مجلس مشورتی منصوب خواهد کرد، تحقق یابد. «ملک عبدالله بن عبدالعزیز» برای تحقق وعده‌هایش سه روز پیش ۳۰ کرسی مجلس مشورتی را به زنان اختصاص داد اما حالا این حکم کار دستش داده است. روز گذشته ۵۰ نفر از عالمان دینی با برگزاری تجمعی در مقابل مقر کاخ پادشاه سعودی مخالفت خود را با حضور زنان در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی نشان دادند. اگرچه ملک عبدالله پادشاه عربستان مواظب است در روند اصلاحات خود در کشور مفتی‌ها را نرنجاند و توانست موافقت هیات‌های دینی عالی عربستان با این دستور را بگیرد اما حالا نه مفتی‌ها که عالمان دینی مخالف حکمش هستند. به گزارش ایسنا به نقل از پایگاه خبری لبنان فایلز، روز گذشته ده‌ها نفر از علمای دینی عربستان با تجمع در مقابل مقر کاخ پادشاهی عربستان ضمن اعلام مخالفتشان با ورود زنان به مجلس مشورتی که وظیفه‌اش ارایه مشورت به دولت درخصوص قوانین جدید است، خواهان بازنگری پادشاه در این تصمیم خود شدند. مخالفت با حکم پادشاه در حالی صورت گرفته است که تصمیم پادشاه هم در نوع خود جالب توجه بود؛ چه آنکه زنان عضو شورا از ورودی‌ها و خروجی‌های ویژه برخوردار خواهند بود و کرسی‌های آنان در محلی ویژه خواهد بود تا سبب اختلاط آنها با مردان نشود و میان آنها پرده کشیده می‌شود. همچنین دستور ملک عبدالله مبنی بر اختصاص ۳۰ کرسی به زنان در مجلس مشورتی در حالی صورت گرفت که زنان در عربستان سعودی از کمترین حقوق همچون حق رای، کار و تحصیل بدون اجازه، حق رانندگی، مسافرت بدون قیم مردشان، معامله اموال بدون نیاز به شاهد مرد و... برخوردار نیستند و برخی این تصمیم را سمبلیک تلقی می‌کنند. مجلس شورای مشورتی ۱۵۰ عضو به علاوه یک رییس دارد. شورا می‌تواند قوانین را بازبینی کند و وزرا را استیضاح کند ولی قدرت قانونگذاری ندارد. همه اعضا را پادشاه برای دوره چهار ساله تعیین می‌کند. اعضای مجلس شورا انتخابی هستند و از سوی دولت انتخاب و تحمیل می‌شوند. همچنین این مجلس، هیچ‌گونه قدرت اجرایی، حق دخالت و تاثیرگذاری بر عملکرد دولت ندارد و صرفا لوایح تهیه شده از سوی دولت عربستان را برای اظهارنظر مشورتی به این مجلس ارجاع می‌دهد. در عربستان هنوز انتخابات پارلمانی وجود ندارد و تنها انتخابات شهرداری‌ها در یک سطح اندک، آن هم با فهرست‌های تعیین شده از طرف دولت انجام می‌شود. حال باید دید که اعتراضات عالمان دینی منجر به عقب‌نشینی پادشاه از تصمیم خود خواهد شد یا خیر. اما در تحولی دیگر، عفو بین‌الملل، مقامات عربستانی را به آزادی هرچه سریع‌تر چند فعال اصلاح‌طلب زندانی فرا خواند. سازمان عفو بین‌الملل از دولت آل سعود خواست تا شش شهروند اصلاح‌طلب را که در حال حاضر در زندان‌های این کشور به سر می‌برند، آزاد کند. عفو بین‌الملل در بیانیه خود اعلام کرده است: دولت عربستان به این زندانیان و ۱۰ زندانی غیرنظامی دیگر پیشنهاد داده در صورت تعهد به عدم ادامه فعالیت‌هایشان آنها را عفو خواهد کرد. همچنین عفو بین‌الملل اعلام کرد: به وکلای فعالان عربستانی اطلاع داده شده که به ۱۶ نفر از فعالان اصلاح‌طلب عربستانی که نوامبر گذشته به اتهام فعالیت در عرصه دفاع از حقوق بشر دستگیر شده‌اند، عفو پیشنهاد شده است. بنا بر گزارش عفو بین‌الملل، وزارت کشور عربستان در این خصوص اعلام کرد به این ۱۶ نفر ابلاغ کرده در صورت تعهد مبنی بر عدم تکرار اقدامات سابق عفو خواهند شد.

عکس روز

برخورد یک هلیکوپتر در مرکز لندن با جرثقیلی که مشغول ترمیم ساختمان سفارت آمریکا بود.
عکس: AP

دور و نزدیک

نبرد زمینی فرانسه در مالی

● **بی‌بی‌سی:** نیروهای فرانسوی باماکو، پایتخت مالی را به قصد اولین درگیری زمینی عمده خود با گروه‌های مسلح بنیادگرای افراطی ترک کردند. ۳۰ خودروی زرهی به سمت دیابالی در ۳۵۰کیلومتری شمال پایتخت به راه افتاد. این شهر یک روز پیش از آن به دست گروه‌های مسلح افتاده بود.

انتحار در اداره امنیت ملی

● **یونایتدپرس:** اداره امنیت ملی افغانستان در کابل هدف یک حمله انتحاری قرار گرفت. چندین مرکز مهم دولتی از جمله شورای وزیران و دفتر فرماندار کابل در نزدیکی محل انفجار قرار دارند. انفجار دست‌کم سه کشته و ۱۵ زخمی به‌جا گذاشته است. هنوز مسوولیت این انفجار را هیچ فرد یا گروهی برعهده نگرفته است.

کاهش روابط با نتانیاهو

● **ایسنا:** منابع آمریکایی از تصمیم باراک اوباما برای کاهش سطح روابط با بنیامین نتانیاهو تا پایین‌ترین سطح خبر داده و اعلام کردند که به زودی درهای کاخ سفید به روی نتانیاهو بسته می‌شوند. در مقابل بعد از انتقادات باراک اوباما از بنیامین نتانیاهو که در آستانه برگزاری انتخابات مطرح شد، حزب لیکود این انتقادهای اوباما را به منزله مداخله در انتخابات دانست.

رونمایی از جانشینان چاوز

● **رویترز:** برای جانشینی چاوز هم‌اکنون گمانه‌زنی‌هایی مطرح شده است. نیکلاس مادورو، معاون و جانشین احتمالی چاوز، دیوسدادو کابلو، رییس کنگره و رافائل رامیرز، وزیر نفت کابینه چاوز هم‌اکنون سه شخصیت بارز در دورانی از ریاست‌جمهوری چاوز محسوب می‌شوند که از آنها به عنوان جانشینان اویاد می‌شود.

عباس خود را نفروخت

● **ایسنا:** یکی از رهبران عالی‌رتبه در جنبش فتح اعلام کرد که محمود عباس پیشنهاد معامله یک میلیارد دلاری را در ازای عدم مراجعه به دادگاه کیفری بین‌المللی جهت شکایت علیه جنایت‌های جنگی رهبران رژیم اسراییل نپذیرفت.

باز هم تعویق

● **الجزیره:** دیوان‌عالی قانون اساسی مصر رسیدگی به دادخواست انحلال مجلس شورا (پارلمان مصر) و نیز جلسه اعلام حکم درباره انحلال مجمع موسسان این کشور را به ماه آینده میلادی موکول کرد.